

[Inowrocław](#) ^[1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40
Inowrocław – miasto z 78 tys. mieszkańców.

[Historia
Inowrocław](#)

[Zwiedzanie
Inowrocławia](#)

[Galeria
zdjęć
Inowrocław](#)
^[2]

[Historia Inowrocławia
pobierz mp3](#) ^[3]

[Zwiedzanie Inowrocławia
pobierz mp3](#) ^[4]

^[1]**Historia Inowrocławia**

Około 1238 roku książę kujawski Kazimierz nadał osadzie prawa miejskie. Rok później Inowrocław został zniszczony przez wojowniczego księcia pomorskiego Świętopetka. Od połowy XIII wieku Inowrocław był ośrodkiem władzy księstwa kujawskiego. Od 1343 roku do czasu rozbiorów miasto było siedzibą województwa inowrocławskiego, obejmującego centralne i zachodnie Kujawy. W 1431 roku ostatnia wyprawa krzyżacka doprowadziła do zdobycia miasta i zamku oraz ich zniszczenia. Po tym zdarzeniu, król [Kazimierz Jagiellończyk](#) ^[5] dokonał w 1450 roku odnowienia przywileju lokacyjnego.

Podczas wojny szwedzkiej w latach 1655 – 1660 miasto bardzo mocno ucierpiało m.in. w wyniku przemarszów wojsk. W 1666 roku na przedpolach miasta w okolicy wsi Mątwy rozegrała się bitwa pomiędzy wojskami króla Jana Kazimierza i wojskami rokoszan Lubomirskiego. W 1773 roku miasto włączono do monarchii pruskiej.

Na krótko w latach 1807 – 1815 miasto znalazło się w Księstwie Warszawskim. Od 1882 roku zaczęła funkcjonować pierwsza na ziemiach polskich fabryka sody (późniejsze Zakłady Chemiczne Soda Mątwy), a w 1884 roku wybudowano kopalnię szybową. Oba te fakty oraz uruchomienie połączenia kolejowego w 1872 roku pomiędzy Poznaniem a Bydgoszczą w znacznym stopniu wpłynęły na rozwój miasta. W 1875 roku z inicjatywy doktora Zygmunta Wilkońskiego została utworzona spółka pod nazwą „Solanki Inowrocławskie”.

[1] Zwiedzanie Inowrocławia

Nasz spacer rozpoczynamy przy dużym skrzyżowaniu ulic: Najświętszej Marii Panny, Biskupa A. Laubitza, Toruńskiej oraz Jacewskiej. **Tu znajduje się najciekawszy zabytek Inowrocławia - romańska Bazylika mniejsza Imienia Najświętszej Marii Panny** [6] wybudowany w 2 połowie XII wieku. Kościół został wzniesiony z ciosanego granitu oraz cegły. W 1834 roku kościół spłonął, z tego okresu pochodzi potoczna nazwa kościoła „Ruina”. Świątynia jest orientowana, posiada trzy wejścia z portalami. Na jednym z nich znajdują się tzw. diabelskie maski, płasko rzeźbione w granicie. Wewnątrz świątyni **gotycka rzeźba „Uśmiechniętej Madonny”** z końca XIV wieku.

Idziemy wzdłuż ul. Biskupa A. Laubitza do kolejnej widocznej **świątyni Zwiastowania NMP** [7]. Jest to neoromański kościół o układzie bazylikowym z przełomu XIX i XX wieku. Monumentalny kościół posiada współczesne wyposażenie. Interesującą rzeźbę z marmuru i piaskowca wykonał na początku XIX wieku rzeźbiarz z Poznania Władysław Marcinkowski. Przechodzimy ul. Biskupa A. Laubitza na drugą stronę, kierując się w ul. Plebanka, a dalej w ul. Średnią. Potem idziemy ulicami: 1 Maja, Ducha Św., Wałową i dochodzimy do Kasztelańskiej. Na rogu ul. Kasztelańskiej i Hoyera znajduje się kościół **farny św. Mikołaja**. Jest to budowla późnogotycka, trzynawowa o układzie bazylikowym z 1 połowy XV wieku. Według tradycji spisanej przez kronikarza Jana Długosza w świątyni podczas swojego pobytu **10 czerwca 1397 roku królowa Jadwiga przepowiedziała rychłą klęskę wielkiemu mistrzowi krzyżackiemu - Konradowi von Jungingen** [8]. W 1931 roku Stanisław Helsztyński napisał sonet zatytułowany „Królowa Jadwiga i Krzyżacy”. Niestety przekaz ten należy potraktować tylko jako legendę. Rokokowy ołtarz główny świątyni pochodzi z połowy XVIII wieku, w XIX wieku został przebudowany. W ołtarzu znajduje się obraz z patronem św. Mikołajem, wokół którego znajdują się rzeźby świętych: Augustyna, Dominika, Jana Chrzciciela oraz Wojciecha. W filarze nawy północnej zostało umieszczone epitafium marmurowe braci Radojewskich z 2 połowy XVIII wieku. Wystrój wnętrza świątyni jest barokowy i rokokowy. W dniu 13 grudnia 1860 roku został tu ochrzczony **Jan Kasprowicz** [9].

Opuszczamy dziedziniec kościoła najpierw idąc ul. Świętego Mikołaja, następnie ul. Farną, która dochodzimy do rynku. W północnej pierzei rynku - w miejscu spalonego przez Niemców w 1939 roku domu urodzin Hoyera, wisi pamiątkowa tablica. **Henryk Fryderyk Hoyer** (1834 – 1907) był wybitnym histologiem, embriologiem i lekarzem. Jego dziełem jest „Histologia ciała ludzkiego”. Z rynku wychodzimy ul. Królowej Jadwigi, wzdłuż której mijamy kilka kamienic z 2 połowy XVIII wieku. Skręcamy w prawo w ul. Łączną i wychodzimy na plac Klasztorny. W rogu placu po prawej stronie usytuowany jest **poewangelicki kościół Św. Krzyża** zbudowany w 1863 roku w duchu neoromańskim. Po drugiej stronie znajduje się **budynek Teatru Miejskiego** zbudowany w 2 połowie XIX wieku na miejscu kościoła i klasztoru Franciszkanów. W budynku znajdują się zbiory **Muzeum im.**

Jana Kasprowicza. Przy ul. Kilińskiego obok Szkoły Muzycznej jest zachowany **fragment średniowiecznych gotyckich murów** miejskich z połowy XV wieku, rozebranych w XIX wieku.

Wracamy na ul. Królowej Jadwigi, którą dochodzimy do ul. Solankowej. Przecinamy ją ul. S. Staszica. Po prawej stronie na skwerze znajduje się [pomnik Jana Kasprowicza](#) [10] odsłonięty w 1966 roku. Poeta jest przedstawiony w pozycji siedzącej lekko zadumanej. Pomnik zaprojektował Edward Haupt, który był również autorem wcześniejszego pomnika z 1930 roku zniszczonego we wrześniu przez Niemców.

Warto wspomnieć też o tym, że Inowrocław jest nie tylko „miastem na soli”, lecz także miastem zieleni i kwiatów. Najpiękniejszym i najbardziej charakterystycznym obszarem zielonym, uznaną wizytówką miasta jest **Park Solankowy**, zwany **Solankami**. Park Solankowy ma powierzchnię ok. 85 ha i mieszczą się tu wszystkie obiekty uzdrowskie i sanatoria, tężnia, muszla koncertowa i tereny rekreacyjne, w tym m. in. korty tenisowe, park linowy i siłownia terenowa. Na skraju parku jest także teatr letni dla ok. 1500 widzów. Park słynie z okazałych dywanów kwiatowych, jest bogaty w zabytki przyrody, są tu malownicze stawy - jeden z mostkiem prowadzącym wprost do tężni solankowej i z wysepką, na której niegdyś stała miniaturowa latarnia morska, drugi z okazałą fontanną. Co roku w **Solankach wysadza się ponad 100 tys. sadzonek kwiatów**, z których komponowane są przepiękne, bajecznie kolorowe, starannie pielęgnowane dywany kwiatowe. Kolejnych 45 tys. roślin sadi się na miejskich kwietnikach i trawnikach. Park Solankowy słynie z różnorodności pomników. W pobliżu muszli koncertowej znajduje się jeden z dwóch monumentów upamiętniających założyciela Solanek Zygmunta Wilkońskiego, drugi - będący formą przestrzenną z medalionem - stoi przed zakładem kąpeli borowinowych. **Ozdobą głównego wejścia do parku jest pomnik pawia**, pełniący jednocześnie rolę zegara słonecznego. Autorami rzeźby są toruńscy artyści Ewelina Szczecińska i Henryk Siwicki. **Wśród zieleni parkowej** można znaleźć też pomnik trzech gracji, Ziemowita i wiele innych. W 2005 r. nieopodal Zakładu Przyrodoleczniczego odsłonięty został pomnik gen. Władysława Sikorskiego. Gościem specjalnym uroczystości był ostatni Prezydent RP na Uchodźstwie Ryszard Kaczorowski. Gen. Władysław Sikorski, wybitny mąż stanu, w okresie międzywojennym mieszkał w pobliskim Parchaniu i był częstym gościem inowrocławskich Solanek. **Pomnik-ławeczka** wykonany został z brązu i stoi pod wielkim platanem. Odsłonięcie pomnika było jednym z punktów jubileuszowych obchodów związanych z **820. rocznicą pisanych dziejów Inowrocławia, 130. rocznicą powstania Uzdrowiska Inowrocław, a także 85. rocznicą "Cudu nad Wisłą"**.

Tradycję zapoczątkowaną w 2005 r. jest, że najznakomitsi goście Inowrocławia sadzą w Solankach drzewa. Na pamiątkę swojego pobytu dęby, klony lub platany zasadzili już m.in. aktorka Irena Kwiątkowska, mistrzyni olimpijska Irena Szewińska, kompozytorzy Wojciech Kilar i Krzysztof Penderecki, muzycy Grzegorz Turnau, Natalia Kukulska, Zbigniew Wodecki, aktorzy Joanna Brodzik, Beata Kawka, Bogusław Linda. **Na bieżąco uaktualniana lista "właścicieli" drzewek.**

Ulubionym miejscem spacerowiczów są **Ogrody Papieskie**. Ich otwarcie miało miejsce w październiku 2008 r., w 30. rocznicę wyboru Papieża Polaka Jana Pawła II. **Ogrody Papieskie** nawiązują układem do tematyki ogrodów watykańskich, m.in. poprzez geometryczne trawniki poprzedzielane siatką alejek, **barokowy krzyż wytyczony żywopłotem bukszpanowym na trawniku głównym**, a także geometryczny ogród włoski. Przy doborze roślin uwzględniono większy udział roślin zimozielonych liściastych i iglastych niż roślin o ulistnieniu sezonowym. W Ogrodach podziwiać można **niespotykaną roślinność, tj. m.in. irgę dammera, runiankę japońską, ognik szkarłatny, jukę karolińską czy owies wiecznie zielony**. Są tu ławki w stylu wiedeńskim, stylowe oświetlenie i niezwykle źródło spływające po okazałym głazie. W pobliżu Ogródów Papieskich

planowana jest pijalnia wód leczniczych.

Autor: H. Miłoszewski